

prima instanță, Judecătoria Bălți, sediul Fălești (R. Holban)
instanța de apel, Curtea de Apel Bălți (Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

Î N C H E I E R E

10 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Inspectoratul de Poliție Fălești,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Moraru împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Inspectoratului de Poliție Fălești și Serghei Eschimji cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată, prezentarea scuzelor oficiale și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 martie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul declarat de Inspectoratul de Poliție Fălești, s-a menținut hotărârea din data 19 octombrie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești și s-a încasat din contul Inspectoratului de Poliție Fălești în beneficiul lui Grigore Moraru cheltuielile de judecată, în mărime de 3 000 lei,

c o n s t a t ă :

La data de 12 august 2017, prin intermediul oficiului poștal, Grigore Moraru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, Inspectoratului de Poliție Fălești și Serghei Eschimji cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată, prezentarea scuzelor oficiale și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul, Grigore Moraru a indicat că, la data de 19 noiembrie 2016 agentul constatator Serghei Eschimji, inspector principal al sectorului nr. 1 al Inspectoratului de Poliție Fălești, a întocmit în privința reclamantului, procesul verbal cu privire la contravenție nr.2959, cu privire la săvârșirea contravenției prevăzute de art. xxx Cod contravențional și i-a aplicat reclamantului sancțiune, sub formă xxxx.

Reclamantul, Grigore Moraru a menționat că, a contestat procesul verbal cu privire la contravenție menționat supra, iar, prin hotărârea din 16 martie 2017 a

Judecătoria Bălți, sediul Fălești, s-a anulat procesul verbal cu privire la contravenție nr.2959, iar procesul contravențional pornit în privința lui Grigore Moraru s-a încetat pe motiv că nu există fapta contravenției. Prin decizia din 31 mai 2017 a Curții de Apel Bălți s-a menținut hotărârea din 16 martie 2017 a Judecătoria Bălți, sediul Fălești.

Reclamantul a invocat că, pentru apărarea drepturilor sale a fost nevoit să-și angajeze un avocat și să suporte cheltuieli de asistență juridică, iar conform bonului de plată nr.906837 din 04 aprilie 2017, reclamantul a achitat suma de 4 000 lei.

La fel, reclamantul Grigore Moraru a indicat că, prin acțiunile ilegale ale agentului constatator, Serghei Eschimji i-a fost cauzat un prejudiciu moral. Respectiv, agentul constatator Serghei Eschimji urmează să-i prezinte reclamantului scuze, în formă scrisă.

Prin hotărârea din 19 octombrie 2017 a Judecătoria Bălți, sediul Fălești s-a admis parțial, cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Moraru împotriva Ministerului Justiției al RM, Inspectoratului de Poliție Fălești și Serghei Eschimji cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată, prezentarea scuzelor oficiale și încasarea cheltuielilor de judecată. S-a încasat din contul Inspectoratului de Poliție Fălești în beneficiul lui Grigore Moraru suma de 4 000 lei, cu titlu de prejudiciu material. În rest, cererea de chemare în judecată s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 22 martie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Inspectoratul de Poliție Fălești, s-a menținut hotărârea din data 19 octombrie 2017 a Judecătoria Bălți, sediul Fălești și s-a încasat din contul Inspectoratului de Poliție Fălești în beneficiul lui Grigore Moraru cheltuielile de judecată, în mărime de 3 000 lei.

În consolidarea soluției, instanța de apel a indicat că, la 19 noiembrie 2016, agentul constatator Serghei Eschimji, inspector principal al sectorului nr.1 al Inspectoratului de Poliție Fălești, a întocmit în privința reclamantului Grigore Moraru, procesul-verbal cu privire la contravenție nr.2959, pe faptul că, reclamantul la data de 07 noiembrie 2016, ora 15:25, cu ajutorul unui fereștrău electric, intenționat, a deteriorat scara metalică de la barul "Tandem", amplasat în orașul Fălești, str. Pieții, ce aparține lui Vladimir Motelica, cauzându-i acestuia un prejudiciu material în sumă de 14 840 lei.

Instanța de apel a invocat că, prin decizia agentului constatator Serghei Eschimji din 19 noiembrie 2016, Grigore Moraru a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de xxx Cod contravențional, fiindu-i aplicată sancțiunea sub formă de xxxx

La fel, instanța de apel a menționat că, prin hotărârea din 16 martie 2017 a Judecătoria Bălți, sediul Fălești, procesul contravențional pornit în privința lui Grigore Moraru s-a încetat pe motiv că nu există fapta contravenției, iar prin decizia din 31 mai 2017 a Curții de Apel Bălți, s-a menținut hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a indicat că, instanța de fond just a respins pretenția reclamantului înaintată către Ministerului Justiției privind încasarea prejudiciului material ca fiind neîntemeiată, or, aceasta nu este reglementată de prevederile art.3

al.1) lit.(a) al Legii privind modul reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmă penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Astfel, instanța de apel a invocat că, instanța de fond corect a stabilit că, prejudiciul material urmează a fi încasat de la organul care a adoptat actul administrativ ilegal, procesul verbal cu privire la contravenție întocmit în privința lui Grigore Moraru, și anume din contul Inspectoratului de Poliție Fălești.

Cu referire la pretenția reclamantului cu privire la obligarea prezentării scuzelor oficiale, instanța de apel a invocat că, Grigore Moraru nu a indicat norma legală care ar stabili obligația agentului constator de a prezenta scuze scrise persoanei, în privința căreia a fost pornit procesul contravențional.

Totodată, instanța de apel a menționat că, pentru asistența juridică acordată lui Grigore Moraru, la examinarea prezentului litigiu, în instanța de fond și cea de apel, reclamantul a achitat, potrivit bonului de plată seria XI nr. 906848 din data de 26 ianuarie 2018, suma de 3 000 lei. Instanța de apel a indicat că, aceste cheltuieli de asistență juridică sunt reale, necesare și rezonabile și urmează a fi încasate din contul Inspectoratului de Poliție Fălești în beneficiul lui Grigore Moraru.

La data de 04 iulie 2018, Inspectoratul de Poliție Fălești a declarat recurs împotriva deciziei din 22 martie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii din 19 octombrie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești și a deciziei din 22 martie 2018 a Curții de Apel Bălți, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Moraru împotriva Ministerului Justiției al RM, Inspectoratului de Poliție Fălești și Serghei Eschimji cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată, prezentarea scuzelor oficiale și încasarea cheltuielilor de judecată .

În motivarea cererii de recurs, recurentul Inspectoratul de Poliție Fălești a indicat că, instanța de apel și de fond au aplicat eronat normele de drept.

Astfel, recurentul a menționat că, în art. 5 din Legea nr. 1545 din data de 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, legiuitorul a stabilit că, cauzele cu privire la repararea prejudiciului material și moral se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare. Organul care reprezintă statul în instanța de judecată în această categorie de cauze este Ministerul Justiției.

Recurentul, Inspectoratul de Poliție Fălești a invocat că, cheltuielile pentru asistență juridică încasate de instanțele ierarhic inferioare nu sunt necesare reale și rezonabile, dar sunt disproporționate față de amenda aplicată de agentul constator lui Grigore Moraru.

La fel, recurentul a menționat că, instanța de apel a dispus încasarea din contul Inspectoratului de Poliție Fălești în beneficiul lui Grigore Moraru a cheltuielilor de judecată, în sumă de 3 000 lei, contrar art. 372 alin. (3) Cod de procedură civilă, care prevede expres că, în apel nu se poate schimba calitatea procedurală a părților, temeiul sau obiectul acțiunii și nici nu pot fi înaintate noi pretenții.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din data de 22 martie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost expediată participanților la proces, la data de 03 mai 2018, conform informației anexate la materialele cauzei (f.d.108) și a fost recepționată de recurentul, Inspectoratul de Poliție Fălești, la 07 mai 2018, conform trimiterii poștale DS3118053069AS (f.d.112) .

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că, recursul a fost declarat de Inspectoratul de Poliție Fălești la 04 iulie 2018, cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La data de 23 iulie 2018, în adresa intimațiilor Grigore Moraru, Ministerul Justiției al RM și Serghei Eschimji a fost expediată copia recursului declarat de către Inspectoratul de Poliție Fălești, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă pînă la examinarea recursului, intimații Grigore Moraru, Ministerul Justiției al RM și Serghei Eschimji nu au depus referințe, prin care să-și expună opinia asupra cererii de recurs depuse de către recurentul Inspectoratul de Poliție Fălești.

Examinând temeiurile recursului declarat de Inspectoratul de Poliție Fălești, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că, normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Respectiv, instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs, cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Inspectoratul de Poliție Fălești, se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Subsidiar, se menționează că, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv, numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Din recursul declarat de Inspectoratul de Poliție Fălești nu rezultă că, instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO, în jurisprudența sa, a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare, depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective. Trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile, care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei hotărâre din 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1-1¹) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului se plasează pe pagina web a Curții Supreme de Justiție la data emiterii și se transmite tuturor participanților la proces și reprezentanților acestora.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Inspectoratul de Poliție Fălești, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Inspectoratul de Poliție Fălești împotriva deciziei din 22 martie 2018 a Curții de Apel Bălți în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Grigore Moraru împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Inspectoratului de Poliție Fălești și Serghei Eschimji cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată, prezentarea scuzelor oficiale și încasarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan